ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ԾՈՑԻ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Է. Տարի, Թիւ 299, Ուրբաթ, 04 Սեպտեմբեր, 2015

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Նախագահ Սարգսեան Մասնակցած Է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Հռչակման 24-րդ Տարեդարձին Նուիրուած Ձեռնարկներուն

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան Ստեփանակերտի մէջ Չորեքշաբթի օր մասնակցած է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հռչակման 24-րդ տարեդարձին նուիրուած ձեռնարկներուն. այս մասին կը տեղեկացնէ Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի հասարակութեան եւ տեղեկատուութեան միջոցներու հետ կապերու վարչութիւնը:

Աշխատանքային այցելութեամբ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւն գտնուող նախագահ Սերժ Սարգսեան Չորեքշաբթի օր երեկոյեան մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ տիկին Ռիթա Սարգսեանի հետ ներկայ գտնուած է Վերածնունդի հրապարակին վրայ՝ ի յիշատակ Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու եւ հայկական երկու պետութիւններու անկախութեան համար իրենց կեանքը նուիրաբերած սուրբ նահատակներու ձուզեփփէ Վերտիի «Ռեքվիեմ» ստեղծագործութեան արցախեան առաջին ելոյթին:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հռչակման 24-ամեակի տօնական նախաձեռնութիւնները Արցախի մէջ ընթացք առած են կանուխ առաւօտեան: Ստեփանակերտի փողոցներուն մէջ պաշտպանութեան բանակի զինուորականները տողանցք կատարած են:

Մարդիկ ուղղուած են Ստեփանակերտի յուշահամալիր, ուր ծաղիկներ եւ ծաղկեպսակներ զետեղուած են յաղթանակը խորհրդանշող յուշաքարի պատուանդանին առջեւ:

Աշխատանքային այցելութեամբ Արցախ գտնուող Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը, Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակօ Սահակեանի, նախկին նախագահ Արկադի Ղուկասեանի, Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արք. Մարտիրոսեանի, Ազգային ժողովի նախագահ Աշոտ Ղուլեանի, վարչապետ Արա Յարութիւնեանի, Արցախի ու Հայաստանի բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներու հետ Ստեփանակերտի Վերածնունդի հրապարակէն հետիոտն ուղղուած են յուշահամալիր:

Հայկական երկու պետութիւններու բարձրագոյն ղեկավարները ծաղիկներ եւ ծաղկեպսակներ զետեղած են քաղաքային յուշահամալիրին մէջ եւ անոր կից գտնուող արցախեան ազատամարտին ընթացքին զոհուած ազատամարտիկներու շիրիմներուն վրայ: Այնուհետեւ տեղի ունեցած է պաշտպանութեան բանակի պատուոյ պահակախումբի հանդիսաւոր տողանցք: Նշենք, որ Արցախի բոլոր շրջաններուն մէջ եւս կազմակերպուած են բազմաթիւ եւ բազմազան ձեռնարկներ:

Նախագահներ Սերժ Սարգսեան Եւ Բակօ Սահակեան Մասնակցած Են Արցախի «Թումօ» Կեդրոնի Բացման

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան 2 սեպտեմբերին` Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակօ Սահակեանի, Արցախի Հանրապետութեան հռչակման 24-րդ տարեդարձին մասնակցելու նպատակով Հայաստանէն եկած պաշտօնական պատուիրակութեան, արցախահայութեան եւ այլ հիւրերու հետ Վերածնունդի հրապարակէն հանդիսաւոր երթով այցելած է Ստեփանակերտի յուշահամալիր: Սերժ Սարգսեան յարգանքի տուրք մատուցած է Արցախի անկախութեան համար զոհուած հայորդիներու յիշատակին, ծաղիկներ զետեղած Լեռնային Ղարաբաղի Գերագոյն խորհուրդի առաջին նախագահ Արթուր Մկրտչեանի եւ արցախեան ազատամարտի նահատակներու շիրիմներուն վրայ:

Տօնական նախաձեռնութիւններու ծիրին մէջ նախագահներ Սարգսեանն ու Սահակեանը ներկայ գտնուած են նաեւ Հայաստանի գիւղատնտեսական համալսարանի Շուշիի մասնաճիւղի նորակառոյց համալիրին բացման արարողութեան:

Շուշիի հայկական երկու հանրապետութիւններու նախագահները այնուհետեւ այցելած են «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Ֆրանսայի տեղական մարմինին հովանաւորութեամբ եւ Լեռնային Ղարաբաղի կառավարութեան համաֆինանսաւորմամբ քաղաքին մէջ կառուցուած Եգնիկ Մոզեանի անուան արհեստագործական ուսումնարան: 225 ուսանողի համար կառուցուած եռայարկ ուսումնական կեդրոնը` 4050 քմ տարածքով, ունի հանրակրթական

նիւթերու եւ արհեստներու ուսուցման համար անհրաժեշտ բոլոր յարմարութիւնները, որոնց կարգին` կահաւորուած դասարաններ, սարքաւորումներով ու համապատասխան կազմածներով օժտուած տարրալուծարաններ, արհեստանոցներ:

Ստեփանակերտի մէջ նախագահներ Սերժ Սարգսեանն ու Բակօ Սահակեանը մասնակցած են նաեւ «ԹՈՒՄՕ» ստեղծարար արհեստագիտութիւններու կեդրոնի բացման:

Լեռնային Ղարաբաղի մայրաքաղաքին մէջ «ԹՈՒՄՕ»-ի բացումը իրականութիւն դարձած է Սիմոնեան կրթական հիմնադրամին եւ Հայկական ընդհանուր բարեգործական միութեան համագործակցութեան շնորհիւ: Շրջագայելով կեդրոնին մէջ՝ նախագահները ծանօթացած են կրթական այդ հաստատութեան պայմաններուն եւ ուսումնական ծրագիրին:

Ըստ պատասխանատուներուն, ծրագիրը հասանելի պիտի ըլլայ աւելի քան 500 ուսանողներու, որոնցմէ ամէն մէկը շաբաթական երկու օր «ԹՈՒՄՕ»-ի մէջ պիտի հետեւի կեդրոնի ուսումնական չորս մարզերուն՝ գծանկարչութիւն, ժապաւէններու պատրաստութիւն, կայքերու մշակման եւ խաղերու ստեղծագործութեան հիմունքներ, ինչպէս նաեւ ձեռք պիտի ձգէ 21-րդ դարուն բնորոշ բազմաթիւ հմտութիւններ:

Ուորլիք. «Նալբանդեան Եւ Մամետեարով Սեպտեմբերին Պիտի Հանդիպին Նիւ Եորքի Մէջ»

«Արմէնփրես» կը հաղորդէ, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմս Ուորլիք «ԱզերՆիուզ»-ին հետ զրոյցի մը ընթացքին յայտնած է, որ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներ Էդուարդ Նալբանդեան եւ Էլմար Մամետեարով սեպտեմբերին պիտի հանդիպին Նիւ Եորքի մէջ՝ քննարկելու համար 2015-ին երկու երկիրներու նախագահներու հանդիպումի կազմակերպման հարցը:

«Համանախագահները երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու հանդիպումը պիտի կազմակերպեն ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի ծիրին մէջ: Մենք պիտի քննարկենք նախարարներուն հետ աւելի ուշ այս տարուան ընթացքին նախագահներու հանդիպման կազմակերպման կարելիութիւնը», յայտնած է Ուորլիք: Ան նշած է, որ իրենք կը նախատեսեն աշնան այցելել շրջան, սակայն այցելութեան յստակ ժամկէտները տակաւին ճշդուած չեն:

Անդրադառնալով սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղի մէջ տեղի ունենալիք տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութիւններու հարցին՝ Ուորլիք դիտել տուած է, որ անոնք որեւէ ձեւով պիտի չազդեն ղարաբաղեան տագնապին լուծման շուրջ ընթացող խաղաղ բանակցային հոլովոյթին վրայ:

Խօսելով ղարաբաղեան-ազրպէյճանական եւ հայ-ազրպէյճանական սահմանագիծին վրայ վերջին լարուածութեան մասին՝ ամերիկացի համանախագահը ըսած է. «Մենք կողմերուն դիմած ենք՝ կոչ ուղղելով մեղմացնելու լարուածութիւնը եւ յարգելու զինադադարի համաձայնագիրը: Մենք նաեւ կը շարունակենք կոչ ուղղել կողմերուն ձեռնարկելու վստահութիւն յառաջացնող միջոցներ, որոնք կ՛ամրապնդեն զինադադարի դրութիւնը՝ բանակցութիւններու համար դրական միջավայր ստեղծելով, ինչ որ պիտի յանգեցնէ խնդիրի լուծման»:

Երեւանի Մէջ Բացումը Կատարուած Է Թաթուլ Կրպէեանի Անուան Զբօսայգիին

2 սեպտեմբերին Երեւանի մէջ բացումը կատարուած է ազգային հերոս Թաթուլ Կրպէեանի անուան զբօսայգիին: Երեւանի համայնքային 2014-ի ծրագիրներու ծիրին մէջ նոր զբօսայգին կառուցուած է Նոր Նորք վարչական շրջանի Գայի պողոտայի եւ Լվովեան փողոցի հատման տարածքին կից:

Զբօսայգիի հանդիսաւոր բացման մասնակցած են պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան, Երեւանի քաղաքապետ Տարօն Մարգարեան, Կրպէեանի ընտանիքի անդամները, ընկերներն ու հարազատները:

«Կարծեմ՝ կը յիշէք, թէ ոմանք ինչպէ՛ս կը փորձէին ներկայացնել ընթացող աշխատանքները, երբ նոր սկսած էինք գործի: Ընդհուպ տեղեկութիւններ տարածեցին, թէ այստեղ ծառահատումներ եւ ծառապատ տարածքներ կ՛ոչնչանան: Ժամանակը ապացուցեց, որ մեր նպատակը շուրջ 20 տարի անխնամ, անբարեկարգ մնացած տարածքը կարգի բերելն ու արդէն իբրեւ գեղեցիկ հանգիստի գօտի մեր բնակիչներուն յանձնելն էր: Ի դէպ, կ՛ուզեմ յիշեցնել, որ այգիի ստեղծման գաղափարի հիմքը նախաձեռնութիւնն էր մեր երիտասարդներուն, Ճարտարապետաշինարարական համալսարանի ուսանողներուն, որոնք նախագիծի տեսքով ներկայացուցին, եւ ահա հրաշալի այդ նախագիծը այսօր իրականութիւն է: Ի դէպ, այս այգին Աջափնեակ վարչական շրջանին մէջ կառուցուած այգիէն ետք նման ձեւով եւ տարողութեամբ երկրորդ հանգիստի գօտին է մեր քաղաքին մէջ, եւ մենք պիտի փորձենք ընել կարելին, որ նմանատիպ շատ գօտիներ ունենանք մեր բոլոր վարչական շրջաններուն մէջ», այս առիթով ըսած է Երեւանի քաղաքապետը:

Ծրագիրի ծիրին մէջ այգիին մէջ կառուցուած են պազալթէ աստիճաններ, սալիկապատուած են ճեմուղիները, նորերով փոխարինուած են եզրաքարերը, ինչպէս նաեւ կառուցուած են յենապատեր, որոնք երեսապատուած են տարբեր տեսակի սալերով: Այգիին ամբողջ տարածքը ապահովուած է զրուցարաններով, նստարաններով եւ աղբամաններով, ցայտաղբիւրներով: Ժամանցի համար այգիին մէջ կառուցուած են թենիսի հարթակ, ինչպէս նաեւ մանկական խաղահրապարակներ:

Տարաբնոյթ նախաձեռնութիւններու կայացման համար այգիին մէջ կառուցուած է նաեւ ամփիթատրոն: Ճարտարապետական հետաքրքրական ոճով այգիին մէջ կայ կանաչ լաբիւրինթոս: Կառուցուած է 44 փոքր շատրուաններով համալրուած ջրաւազան: Կան ոռոգման նոր համակարգերու արտաքին լուսաւորութեան նոր ցանցեր:

Կարեւոր նկատելով այգին Թաթուլ Կրպէեանի անունով կոչելը՝ քաղաքապետ Տարօն Մարգարեան նկատել տուած է, որ զբօսայգին նաեւ առանձնայատուկ խորհուրդ ունի հայրենասէր ու հայրենանուէր սերունդ կրթելու առումով:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան իր կարգին ընդգծած է, որ Թաթուլ Կրպէեանի ծննդեան 50-ամեակին նուիրուած նախաձեռնութիւններու կարգին Երեւանի քաղաքապետին այս նախաձեռնութիւնը իսկապէս կարեւոր էր ու ռազմահայրենասիրական ոգիով սերունդ կրթելու համար անհրաժեշտ:

«Օրը իսկապէս խորհրդանշական է նաեւ այն առումով, որ արցախեան ազատամարտի հերոսի անունը կրող այգիին բացումը կը կատարուի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութեան օրը, այն անկախութեան, որուն համար իր կեանքը զոհաբերեց նաեւ Թաթուլը: Վստահ եմ, որ այս այգին իր ուրոյն տեղը կ՛ունենայ մայրաքաղաքի կեանքին մէջ եւ համապատասխան հենք կը հանդիսանայ մեր երկրին մէջ հայրենասիրական գաղափարական եւ յատկապէս մատաղ սերունդի ռազմահայրենասիրական դաստիարակութեան համար: Վստահ եմ՝ մատաղ սերունդը, այս պուրակին մէջ հանգստանալով, ուսումնասիրելով եւ ծանօթանալով այստեղ տեղադրուած յուշակոթողներուն պատմութեան՝ հաստատապէս պիտի փորձէ նմանիլ հայրենիքի նուիրեալ մեր անվախ հերոսներուն», նշած է Սէյրան Օհանեան:

Նախարար Սէյրան Օհանեան, Տարօն Մարգարեան եւ Թաթուլ Կրպէեանի ընտանիքի անդամները շրջագայած են նորակառոյց այգիին մէջ, գնահատած կատարուած աշխատանքը: Ծրագիրին նախաձեռնելու եւ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ զայն կեանքի կոչելու համար Թաթուլ Կրպէեանի այրին ու դուստրը իրենց գոհունակութիւնը փոխանցած են քաղաքապետ Տարօն Մարգարեանին՝ նշելով, որ տարիներու իրենց երազը իրականութիւն դարձած է:

Վարդան Պետրոսեան Իր Պատիժը Պիտի Շարունակէ Կրել Բանտէն Դուրս

Հայաստանեան լրատուամիջոցները կը հաղորդեն, թէ Չորեքշաբթի օր՝ 2 սեպտեմբերին Նուպարաշէնի բանտէն որոշ պայմաններով ազատ արձակուած է դերասան Վարդան Պետրոսեան:

Կոտայքի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան դատարանի Աբովեանի նստավայրին մէջ որոշուած է, որ դերասան Վարդան Պետրոսեան իր պատիժը կրէ բանտէն դուրս՝ բաց դրութեամբ:

Նուպարաշէնի բանտէն, ուր ցարդ Վարդան Պետրոսեան կը կրէր իր պատիժը, դերասանը 2 սեպտեմբերի երեկոյեան տեղափոխուած է ժամանակաւոր կացարան, ուր Քրէակատարողական ծառայութեան յանձնախումբը որոշած է հետագայ պատիժը բաց դրութեամբ կրելու պայմանները:

Ան մերժած է պատասխանել News.am-ի թղթակիցին հարցումներուն, միայն հաստատած է, որ լաւ է եւ աւելի ուշ պիտի զրուցէ լրագրողներուն հետ:

Նշենք, որ Վարդան Պետրոսեան ինքնաշարժի արկածի մը հետեւանքով հոկտեմբեր 2013-էն ի վեր դատապարտուած ու բանտարկուած էր:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՏԱՀԵՇ Էրտողանը Սպաննելու Կրօնական Հրամանագիր Մը Հրապարակեց

ՏԱՀԵՇ իրեն պատկանող կայքերէն մէկուն վրայ հրապարակուած հաղորդագրութեան մը մէջ յայտարարեց. «Թուրքիոյ հաւատաղրուժ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան արժանի է մահուան՝ Միացեալ Նահանգներու ղեկավարութեամբ միջազգային դաշինքին աջակցելուն եւ իրենց (Թուրքիոյ, «Ա.») օդանաւերով մեր դիրքերը հարուածելուն համար»:

«Էրտողան անհաւատ քրիստոնեաներու եւ հրեաներու հետ կը գործէ եւ կը նպաստէ իսլամներու արեան հեղման», կը նշէ ՏԱՀԵՇ՝ աւելցնելով. «Անոր արեան հեղման կրօնական հրամանագիրը չեղեալ պիտի նկատուի, եթէ պարզապէս իր զղջումը յայտարարէ եւ դադրի ամերիկեան ղեկավարութեամբ միջազգային դաշինքին աջակցելէ»:

Պաղտատի Մէջ Առեւանգուած Են 18 Թուրք Աշխատաւորներ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Թանժու Պիլկիչ Չորեքշաբթի օր լրագրողներուն յայտնեց, որ Իրաքի մայրաքաղաք Պաղտատի մէջ բանակայիններու եւ ոստիկաններու տարազ կրող դիմակաւոր զինեալներ առեւանգած են 18 թուրք աշխատաւորներ եւ ճարտարապետներ: «Նուրոլ Հոլտինկ» ընկերութեան աշխատաւորներն ու ճարտարապետները առեւանգուած են Պաղտատի Սատր Սիթի շրջանին մէջ գտնուող մարզադաշտի մը կառուցման վայրէն:

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ըսաւ, որ դէպքին առնչութեամբ կապի մէջ է իրաքեան իշխանութիւններուն հետ: Պիլկիչ նշեց, որ առեւանգեալներէն 14-ը աշխատաւորներ են, երեքը՝ ճարտարապետներ եւ մէկը՝ հաշուապահ:

Թուրքիոյ փոխվարչապետ Նուման Քուրթուլմուշ իր կարգին Չորեքշաբթի օր հաստատեց առեւանգման լուրը՝ աւելցնելով, որ Թուրքիա արդէն իսկ կապի մէջ է իրաքցի պաշտօնատարներու հետ: «Տակաւին շատ նոր զարգացում մըն է: Մանրամասն տեղեկութիւններ չունինք», ըսաւ ան լրագրողներուն՝ աւելցնելով. «Իրաքցի պաշտօնատարներ տեղեակ չեն, թէ դէպքը ինչպէ՛ս տեղի ունեցաւ եւ ո՛վ գործադրած է զայն»:

Լաթաքիոյ Մէջ Ականուած Ինքնաշարժի Պայթում

ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ 10 զոհ եւ 25 վիրաւոր արձանագրուած է, երբ Լաթաքիոյ Համմամ հրապարակին վրայ ականուած ինքնաշարժ մը պայթած է: Մեծաքանակ պայթուցիկ նիւթերով բեռցուած սպիտակ վանը կանգնած էր քաղաքին ծայրամասին մէջ գտնուող Համմամ հրապարակին մօտ գտնուող Շահիտ Իմատ Ալի դպրոցին կողքին:

Սուրիոյ նախարարաց խորհուրդը դատապարտեց ահաբեկչական այս արարքը:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հեռակայ Ծաղկեփունջ Մը Սարգիս Կիրակոսեանի Շիրիմին

Ինչպէ՞ս կարելի է մարմնաւորել մեզմէ առաւէտ բաժնուած բանաստեղծ մտաւորականի մը մասին դուրեանական բաղձանք մը, վկայելու՝ թէ մեկնողը չէ մոռցուած ու մի՛շտ կենդանի է հարազատներու եւ բարեկամներու սիրտերուն մէջ:

Նման մարմնաւորում մը տեղի ունեցաւ կիրակի, 30 Օգոստոսի կէսօրին, արեւմտեան կողմն աշխարհի՝ Հոլիվուտի Ս. Կարապետ մայր եկեղեցւոյ սրահին մէջ, ուր համախմբուած էին Սարգիս Կիրակոսեանի ընտանեկան հարազատները, բարեկամները, գրչակիցներն ու գաղափարի ընկերները, բանաստեղծին մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգիստէն ետք, յիշելու եւ յիշեցնելու, որ մեր մշակոյթի արարման մասնակիցները ոչ միայն արժանի են համահայկական յիշատակութեան, այլ նաեւ կը սպասեն, որ իրենց քալած ճամբան ունենայ շարունակութիւն, իրենց կեանքով ամրագրուած արժէքները ունենան պաշտպաններ, տիրութիւն ընողներ:

Կարապետեան սրահին մէջ հաւաքուածները, ազգալէ աւելի, ստեղծեցին Սարգիս Կիրակոսեանի կեանքին ու վաստակին մասին անդրադարձումի մթնոլորտ մը. պահը նաեւ պաշտօնական հանդիսութեան մը բնոյթը չունէր, այլ եղաւ Սարգիսին հետ մտերմութեան բաժնեկցութեան նորագոյն առիթ մը, համապատասխան այն մտերմութեան, որ մեզմէ բաժնուած ընկերը ստեղծած էր իր շրջապատին հետ, իմացական կեանքի իւրաքանչիւր օրը, մտերմութիւն՝ որ ահա կը շարունակուի նաեւ անոր մեկնումէն ետք ալ՝ փաստելով, որ նման ընկերներ մեռած չեն, այլ կը շարունակեն ապրիլ մեր կողքին, կը մնան մեր սիրտերուն ու յուշերուն մէջ:

Հանդիպումը առիթ եղաւ սրտի խօսքերու, յուշերու եւ Սարգիսի կեանքէն մանրապատումներու վերաքաղի, անոր բանաստեղծական գործերուն եւ խոհերուն հետ հաղորդակցութեան, ինչպէս նաեւ նկարագրային որոշ գիծեր լուսարձակի տակ բերելու, յիշելու՝ հայրենասիրութիւնը, մայրենիին հանդէպ պաշտամունքը, դաշնակցական զինուորագրեալի արժանիքները, բանասէրի յատկանիշները, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան յարկին տակ հայագիտական աշխատանքներու եւ դաստիարակի հանգամանքը, բայց մանաւանդ բանաստեղծ, բարութեամբ հարուստ հոգիով մը օժտուած՝ մեծ մարդ ըլլալը, ինչ որ կը շեշտէ իր ու նմաններու կորուստով մեծցող բացը…

Այս ու բազում արժանիքներ արտայայտութիւն գտան Վաչէ Բրուտեանի, Խոսրով Ասոյեանի, Սեդօ Պօյաճեանի, Սարօ Նազարեանի, Վարուժ Ուրֆալեանի, Գէորգ Սարգիսեանի, Արփի Համբարեան-Ճիէրեանի, Խաժակ Տիքիճեանի եւ Սարգիս Մահսէրէճեանի յուշերուն, սրտի խօսքերուն եւ վկայութիւններուն ընդմէջէն: Բնականաբար կարելի չէր Սարգիս Կիրակոսեանի կեանքին, գործին, գրական ու ազգային գործի վաստակին մասին ամբողջական ու ընդգրկուն պատկեր մը կազմել նման մտերմիկ արտայայտութիւններով. յուսալի է, որ առիկա կատարուի համապատասխան մօտեցումով յուշահանդէսի մը կազմակերպումով…: Այսուհանդերձ, իւրաքանչիւր խօսք տարբեր գոյնով ծաղիկ մը աւելցուց աննիւթական ծաղկեփունջին վրայ, որ ահա իբրեւ հարազատներու, գրչակիցներու եւ ընկերներու կողմէ կազմուած պսակ՝ Լոս Անճելըսէն կը հասնի Պէյրութ, զետեղուելու համար անոր թարմ շիրիմին՝ շեշտելու, որ Սարգիս Կիրակոսեանի գործն ու վաստակը, ցարդ անտիպ մնացած գործերը պէտք է ունենան տիրութիւն ընողներ:

ԸՆԿԵՐ ՄԸ

30 Օգոստոս 2015

Աշխարհ եկայ, բայց իմ գալուց այս աշխարհին ի՞նչ օգուտ,
Անբառունակ իմ գնալուց այս աշխարհին ի՞նչ օգուտ,
Ու ոչ ոքից չլսեցի խելքը գլխին պատասխան,
Թէ իմ գալուց ու գնալուց այս աշխարհին ի՞նչ օգուտ:
ՕՄԱՐ ԽԱՅԵԱՄ

ԱԿՆԱՐԿ

Երկրորդ Հանրապետութիւն. Նախ՝ Կարգավիճակը (Արցախի Հանրապետութեան Անկախութեան 24-Ամեակին Առիթով)

Արցախի Հանրապետութեան անկախութեան հռչակման օրուան նշումը բազմախորհուրդ բովանդակութիւն կը պարփակէ: Այլեւ դասականացած համոզումներ են Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան երաշխիք ըլլալու հանգամանքը, մեր երկրորդ Սարդարապատի կարգավիճակը, երկրորդ պետութիւն ունենալու իրականութիւնը եւ նման բախտորոշ իրողութիւններ՝ ամրագրուած ծով զոհողութիւններով:

Հերթական փորձը՝ կեդրոնանալու ամէնէն նորագոյն եւ հրատապ երեւոյթներուն վրայ, որոնք սերտօրէն առնչուած են հայկական երկրորդ հանրապետութեան այսօրուան խնդիրներուն հետ, բնականաբար հիմնականին մէջ ունի զինուորաքաղաքական նշանակութիւն:

Արցախեան այսօրուան սահմաններուն անխորտակելիութիւնը փաստ է ոչ միայն Պաքուին եւ Անգարային, այլ նաեւ համայն աշխարհին, յատկապէս տարածաշրջանի զինուորաքաղաքական իրադարձութիւններուն մօտէն հետեւող միջազգային կառոյցներու պատասխանատուներուն համար:

Հակառակ այս իրողութեան, Պաքուի անընդհատ կրկնուող ոտնձգութիւնները ոչ թէ տարածք վերագրաւելու նպատակը կը հետապնդեն, այլ առաջնային իմաստով ներքին սպառման համար են: Ռազմատենչ հռետորաբանութիւնը, հետախուզաթափանցման գործողութիւնները, դիպուկահարներու աշխուժութիւնը եւ անվերջանալի կրակահերթերը գետնի վրայ որեւէ արդիւնքի չեն յանգած: Այս տիպի ոչ ճակատային, գիշերային կամ թաքուն փորձերը կը շարունակուին՝ ընդգծելու համար իրավիճակի կիսապատերազմական ըլլալը: Այն, որ Պաքուն իբրեւ թէ չէ հրաժարած իր «կորսնցուցած» տարածքներէն եւ թէ յարձակողական վարքագիծը կը շարունակուի՝ վերատիրանալու համար ազրպէյճանական իրաւունքներուն:

Այս վարքագիծը անշուշտ խախտում է միջազգային համաձայնութիւններու: Միջնորդական ամէն հանդիպման վերընդգծուող ուժի կիրարկումը բացառելու, բացառապէս խաղաղ լուծումը գերադասելու, ռազմական պիտճէները սահմանափակելու եւ նման սկզբունքներ կոպտօրէն խախտուած են Պաքուի կողմէ: Խնդիրը այն է, որ իւրաքանչիւր պատահարի առիթով, խնամքով անուշադրութեան մատնելով միջազգային կառոյցները պատասխանատուութեան հաւասարեցում կը յայտարարեն երկու կողմերուն:

Մերթ ընդ մերթ թէկուզ աննկատ անուղղակիօրէն հաւասարեցումի խաղը կը խախտի եւ զգուշաւորութեամբ Պաքուին կ՛ուղղուի զինադադարը պահպանելու կոչը: Մերթ ընդ մերթի այս շարքին կարելի է նկատել նաեւ ամերիկացի համանախագահին վերջին յայտարարութիւնը, որ Արցախի տագնապի լուծման համար ամէն բանէ առաջ Արցախի կարգավիճակին յստակացումը նկատեց լուծելի առաջնային կէտը: Պաշտօնական Ստեփանակերտի արձագանգը այս առումով համաձայնելու Ուորլիքի յայտարարութեան չուշացաւ: Այս կը նշանակէ, որ Արցախի անկախ հանրապետութեան ճանաչումը մեկնակէտն է բանակցային միւս խնդիրներու լուծման:

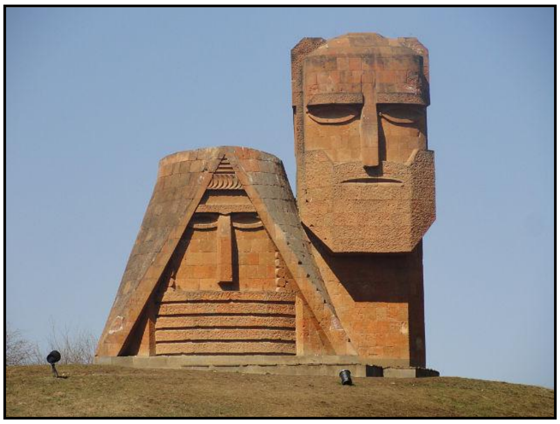

Ուորլիքի յայտարարութիւնն ու Ստեփանակերտի արձագանգը կը յուշեն այլ անշրջանցելի կէտ մը եւս: Առանց Ստեփանակերտի մասնակցութեան որեւէ բանակցութիւն չի կրնար յանգիլ լուծումի: Ինքնորոշուած Արցախն է, հանրաքուէով անկախութիւնը ամրագրած հանրապետութիւնը, ժողովրդավար հասարակարգով ղեկավարուող իրողապէս անկախ տարածքը, այնտեղ ապրող բնակչութիւնը ներկայացնող պետութիւնը, որ կարգաւորման լուծման իր համաձայնութիւնը պիտի յայտնէ:

Մինչ, Արցախի պետութեան ներկայացուցիչներու աշխուժ մասնակցութիւնը տարբեր պետական հաստատութիւններու նախաձեռնած լսումներուն, քննարկումներուն, նիստերուն եւ փոխադարձաբար տարբեր պետութիւններու ներկայացուցիչներուն այցելութիւնները Ստեփանակերտ նախադրեալներ են Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման:

Հայկական երկրորդ հանրապետութիւնը կայացած է: Միջազգային ընտանիքը հաշուի կը նստի այս փաստացի իրականութեան հետ:

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Սուրիոյ Հայկական Վարժարանները Կը Պատրաստուին Վերամուտի

Հալէպի մէջ ապահովական վիճակը կը շարունակէ մնալ լարուած: Նախանցեալ օր զինեալ ահաբեկչական խմբաւորումներ հրթիռակոծեցին Հալէպի Մոկամպօ շրջանը, արձանագրուեցան զոհեր եւ վիրաւորներ, որոնց կողքին՝ նիւթական մեծ վնասներ: Չորեքշաբթի օր Նոր Գիւղ շրջանի բանջարեղէնի շուկային մօտ ինկած հրթիռի մը պատճառով փուլ եկաւ շէնք մը, զոհեր չարձանագրուեցան, հրթիռներ արձակուեցան նաեւ դէպի Թիլէլ եւ Ճելէէ շրջանները:

Կենցաղային առումով, ջուրը հասանելի է քաղաքի համարեա՛ բոլոր շրջաններուն, ելեկտրականութիւնը 2 օրուան ընթացքին մէկուկէս ժամով միայն կը միանայ, իսկ համացանցային ծառայութիւնը ցարդ կը մնայ խափանուած:

Թէեւ Նահանգային խորհուրդը սկսած է բնակարաններուն նախքան ձմեռնամուտը վառելանիւթ հայթայթելու աշխատանքին, այնուամենայնիւ, վերջին օրերուն բարձրացած են վառելանիւթի գիները, նահանգին յատկացուած վառելանիւթի քանակին համեմատական նուազեցման իբրեւ հետեւանք:

Այս պատճառով բարձրանալ սկսած են նաեւ կարգ մը ելեկտրածին շարժակներու (ամփերներու) մասնակցութեան շաբաթական գիներն ու նուազիլ սկսած են սոյն շարժակներու սեփականատէրերուն կողմէ ելեկտրականութեան հայթայթման ժամերը:

Կրթական առումով, Սուրիոյ հայկական վարժարանները կը նախապատրաստուին 2015-2016 ուսումնական տարեշրջանի վերամուտին:

Հալէպի Ազգային պատսպարանի սաները Քեսապի մէջ իրենց ամառնային արձակուրդը աւարտելով, կազդուրուած ու հոգեփոխուած՝ վերադարձան Հալէպ:

Յարութ Սասունեան Եւ Աղասի Վարդանեան Կը Մեծարուին

Նախաձեռնութեամբ Մայքըլ Անթոնովիչի, 18 Օգոստոսին Լոս Անճելըս գաւառի վերահսկիչներու խորհուրդը պատուոյ գիրեր յանձնեց «Ո՛չ՝ մարդկութեան դէմ ոճիրներու» կազմակերպութեան նախագահ Յարութ Սասունեանին եւ Պըրպէնքի մէջ ապրիլ եւ մայիս ամիսներուն 55-օրեայ հացադուլի միջոցով մարդոց ուշադրութիւնը Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին վրայ սեւեռած Աղասի Վարդանեանին:

Մայքըլ Անթոնովիչ իր խօսքին մէջ գնահատեց Հայոց ցեղասպանութեան եւ այլ ցեղասպանութիւններու մասին իրազեկման վերաբերեալ կազմակերպութեան եւ Աղասի Վարդանեանին ջանքերը: Ան շեշտեց, որ այդ ոճիրի ժխտման պատճառով, այսօր կը

շարունակուին մարդկութեան դէմ ուղղուած յանցագործութիւնները՝ Միջին Արեւելքի եւ Ափրիկէի մէջ, աւելցնելով, որ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակը ճիշդ պահն է աշխարհին ցոյց տալու այն փաստերը, զորս շատերը կը շարունակեն անտեսել:

Իր կարգին Յարութ Սասունեան յայտնեց, որ ապրիլ 24-ով մեր պայքարը չէ աւարտած: Ան շեշտեց, որ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման, ինչպէս նաեւ պահանջատիրութեան ոգին պիտի շարունակուին նաեւ յաջորդ տարիներուն, եւ աւելցուց, որ մեր Դատը չէ աւարտած, եւ մենք մեր պայքարը պիտի զօրացնենք՝ մեր իրաւունքները եւ պատմական արդարութիւնը վերականգնելու համար:

Ատրպատականի Առաջնորդ Գրիգոր Եպս. Չիֆթճեան Առաջնորդարան Կ՛այցելէ

Օգոստոս 11-ին Ատրպատականի թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպս. Չիֆթճեան այցելեց առաջնորդարան, ուր հանդիպում ունեցաւ Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Մուշեղ արք. Մարտիրոսեանի հետ:

Հանդիպումը առիթ ծառայեց երկու թեմերու ծառայական աշխատանքի մարզերուն մասին խորհրդակցութեան՝ մասնաւորաբար շեշտը դնելով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան միւռոնօրհնէքին արարողութեան տպաւորութեան վրայ:

Հրաչ Սեփեթճեան՝ ՀԲԸՄ-ի Մանուկեան-Տեմիրճեան Վարժարանի Հայկական Բաժինի Վարիչ Տնօրէն

ՀԲԸՄ-ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի հայոց լեզուի, գրականութեան եւ պատմութեան ուսուցիչ Հրաչ Սեփեթճեան նշանակուեցաւ վարժարանի հայկական բաժինի եւ ծրագիրներու վարիչ տնօրէն: Անոր պարտականութիւններուն մաս պիտի կազմէ համադրել եւ ղեկավարել հայեցի դաստիարակութեան ընդհանուր աշխատանքները՝ ծաղկոցէն մինչեւ երկրորդական բաժին:

Այս աշխատանքը պիտի նպաստէ հայերէնի դասաւանդութեան արդիականացման եւ հայերէնի ուսուցիչներու աշխատանքի աւելիով արդիւնաւէտութեան:

Յակոբ Եւ Քնար Մանճիկեաններուն Անունով Գրադարանի Բաժանմունք

Օգոստոս 11-ին, Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան թեմի առաջնորդարանի «Աղասարգիսեան» գրադարանին մէջ տեղի ունեցաւ յատուկ արարողութիւն, որուն ընթացքին գրադարանին Հայոց ցեղասպանութեան յատկացուած բաժանմունքը կոչուեցաւ Յակոբ եւ Քնար Մանճիկեան ամոլին անունով:

Թեմի առաջնորդ Յովնան արք. Տէրտէրեան դրուատեց Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման ի նպաստ Յակոբ եւ Քնար Մանճիկեաններուն տարած երկարամեայ գործունէութիւնը:

Յակոբ Մանճիկեան իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց այս պատիւին համար, որմէ ետք ասմունքեց Յովհաննէս Թումանեանի «Հայոց լեռներում» կտորը:

Նշենք, որ Մանճիկեան ամոլը տարիներու ընթացքին յատկանշական թիւով հատորներ նուիրած է առաջնորդարանի գրադարանին: Անոնք հիմնադիրներն են նաեւ Հայոց ցեղասպանութեան գրադարանի հաւաքածոյին (Armenian Genocide Library Collection, www.genocidememoirs.com), որ կը հրատարակէ Ցեղասպանութենէն վերապրողներու վկայութիւններուն անգլերէն թարգմանութիւնը:

Ատրպատականի Առաջնորդ Գրիգոր Եպս. Չիֆթճեանի Հանդիպումը Լոս Անճելըսի «Ջան Թաւրիզ» Միութեան Վարչութեան Հետ

Օգոստոս 12-ին Ատրպատականի Հայոց թեմի առաջնորդ Գրիգոր եպս. Չիֆթճեան Կլենտէյլի մէջ աշխատանքային հանդիպում ունեցաւ Լոս Անճելըսի «Ջան Թաւրիզ» միութեան վարչութեան հետ: Վարչութեան անդամները տեղեկութիւններ փոխանցեցին միութեան անցնող շրջանի գործունէութեան եւ վարչական նոր ընտրութեան արդիւնքին մասին: Ապա, սրբազան հայրը փոխանցեց Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Մուշեղ արք. Մարտիրոսեանին ողջոյնը, որ միշտ կը հետեւի միութեան գործունէութեան Լոս Անճելըսի մէջ եւ ներկայացուցիչներու միջոցով կը մասնակցի գլխաւոր ծրագիրներուն:

Հանդիպումին գլխաւոր օրակարգը դարձաւ, Թաւրիզի «Թամարեան» դպրոցի հիմնադրութեան 120-ամեակի մօտալուտ հանդիսութիւնը՝ Թաւրիզի մէջ, որուն կազմակերպական աշխատանքներուն մասնակցելու համար միութիւնը խոստացաւ լոսանճելըսաբնակ շրջանաւարտներէն տեսագրուած պատգամներ փոխանցել դպրոցի տեսչութեան եւ հոգաբարձական կազմին:

Նիստին ընթացքին քննարկուեցան նաեւ շարք մը հրատապ հարցեր:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Հոգեբաններու Կարծիքով. Ինչպէ՞ս Պայքարիլ Արձակուրդներուն Յաջորդող Ընկճախտին

Աշնանամուտին, արձակուրդներէն ետք շատերու տրամադրութիւնը կ՛իյնայ. անոնք ճնշուածութիւն, թախիծ եւ ընկճուածութիւն կը զգան:

Այս վիճակէն աստիճանաբար դուրս գալու համար կ՛օգնեն՝ մարզանքը, շոփինկը (գնումի երթալը), թանգարաններ եւ ցուցասրահներ այցելելը եւ այլն…

Հոգեբաններու կարծիքով, սխալ է արձակուրդէն վերադարձի յաջորդ օրն իսկ գործի մեկնիլը: Պէտք է ինքզինքին քանի մը օր ժամանակ տալ՝ յարմարելու:

Միւս կողմէ, շատ ընդհանրացած է նաեւ աշնանային ընկճախտ կոչուածը: Մութ ամպեր, անձրեւ, գորշ ու մռայլ գոյներ… այս բոլորը կ՛ազդեն շատերու տրամադրութեան վրայ, անոնց մօտ կը նուազին լաւատեսութիւնը, կենսուրախութիւնը, առօրեան կը թուի տաղտկալի, տհաճ…

Հոգեբաններու կարծիքով, աշնանային ընկճախտին պատճառը լուսնային օրուան կարճանալն է, բայց նաեւ՝ ամպամած եղանակը եւ գորշ գոյները:

Աշնանային ընկճախտը ունի նաեւ գիտական բացատրութիւն: Արեւին շնորհած լոյսի եւ ջերմութեան զգալի նուազումը մարմնին մէջ կը նպաստէ մելանին կոչուած հորմոնի յառաջացման, ինչ որ կը նպաստէ ընկճախտի յայտնութեան:

Աշնանային ընկճախտին դէմ պայքարելու համար՝

ա. կերէ՛ք կենսանիւթերով հարուստ թարմ բանջարեղէններ եւ պտուղներ: Նաեւ տուրմ կ՛երէք, բայց չչափազանցէ՛ք:
բ.- Հրաժարեցէ՛ք սուրճէն եւ նախապատուութիւնը տուէք խոտաբուսային տաք խմիչքներուն:
գ.- Քնացէ՛ք. քունը լաւագոյն դեղամիջոցն է ընկճախտի դէմ:
դ.- Յաճախ օդափոխեցէ՛ք ձեր ննջասենեակը, որպէսզի մաքուր թթուածինով ողողէք զայն:
ե.- Քալեցէ՛ք, պտտեցէք, հեծանիւ քշեցէք, բարեկամներու այցելեցէք, գի՛րք կարդացէք… այլ խօսքով՝ հետաքրքրական զբաղում մը գտէք դուք ձեզի համար:
զ.- Ընկճախտի յաղթահարման շատ լաւ միջոց է նաեւ երաժշտութեան ունկնդրութիւնը: Առիթը ստեղծեցէք յաճախ որակաւոր երաժշտութիւն լսելու:

Ի՞նչ Կարելի Չէ Արգիլել Երեխային

Եթէ ձեր փափաքն է խելացի, երջանիկ, ինքնավստահ եւ նախաձեռնող երեխայ դաստիարակել, յատուկ ուշադրութիւն դարձուցէք, թէ ի՛նչ բաներ կ՛արտօնէք եւ ինչեր կ՛արգիլէք անոր:

Հոգեբաններու եւ մանկավարժներու կարծիքով, կան հինգ բաներ, որոնք պէտք չէ արգիլել երեխային:

1

Սեփական կարծիքը արտայայտելը

Հոգեբաններու կարծիքով, երեխային հետ պէտք է երկխօսութիւն ստեղծել եւ առիթ տալ անոր, որպէսզի այս կամ այն հարցին մասին իր կարծիքը արտայայտէ: Երբեք ձեր երեխային չ՛ըսէք՝ «Լռէ՛, ես քեզմէ մեծ եմ եւ աւելի փորձառու», կամ՝ «մեծերու ներկայութեան դուն կը լռես» եւ նման անմիտ խօսքեր: Երեխային հետ խորհրդակցելով եւ զինք լսելով՝ ըստ այնմ կը հիմնաւորէք ձեր խօսքերն ու արարքները եւ աւելի դիւրին կը հասնիք ձեր նպատակին:

2

Նախաձեռնելը

Պէտք չէ երեխային արգիլել առանձին ուտել, նոյնիսկ եթէ չորս կողմը պիտի աղտոտէ, նոյնպէս առանձին հագուիլ կամ լուացուիլ, նոյնիսկ եթէ սխալ ձեւով կը կատարէ զանոնք: Որպէս ծնողք՝ ձեր պարտականութիւնն է ուղղել զայն, պէտք եղած ցուցմունքները կատարել, որպէսզի ժամանակի ընթացքին ան հասնի կատարեալին: Նոյնպէս ալ կարելի չէ անոր արգիլել գծելը՝ սեղանն ու ձեռքերը աղտոտելու մտավախութեամբ կամ նուագելը՝ աղմկելու եւ խանգարելու վախով:

Յիշեցէ՛ք, որ ստեղծագործելը կը զարգացնէ երեխային երեւակայութիւնն ու մտային ունակութիւնները:

3

Օգնել

Եթէ ձեր երեխան կ՛ուզէ օգնել ձեզի, մի՛ արգիլէք, նոյնիսկ եթէ օգուտէ աւելի վնաս պիտի քաղէք… լաւ կ՛ընէք, որ անոր ցոյց տաք, թէ ի՛նչ եւ ինչպէ՛ս պէտք է ընէ: Քաջալերեցէ՛ք, շնորհակալութիւն յայտնեցէք իր ջանքերուն համար: Եթէ մանկութեան տարիներուն անոր արգիլէք միջամտել ձեր գործերուն, ապա երբ մեծնայ մի՛ սպասէք, որ ան ձեզի օգնէ:

4

Զգացումները արտայայտելը

Երեխան տարբեր ձեւերով կրնայ արտայայտել իր զգացումները, օրինակ՝ տան մէջ աաղին-անղին վազվզել, ճչալ եւ այլն… Ասոնք կ՛օգնեն, որ ան թուլնայ, լիցքաթափուի, խաղաղի: Անշուշտ պէտք է ձեր երեխային բացատրէք, թէ ան ինչպէս պէտք է ինքզինք դրսեւորէ տունէն դուրս, հասարակութեան մէջ, մանկապարտէզը, փողոցը կամ հանրախանութը:

5

Բակ իջնել եւ խաղալը

Պէտք չէ երեխային արգիլել, որ բակ իջնէ ու գնդակ խաղայ, հեծանիւ քշէ, շէնքի ընկերներուն խաղերուն մասնակցի: Թէեւ այս բոլորը կրնան վտանգաւոր թուիլ ձեզի, բայց եթէ արգիլէք, ան կը մեծնայ վախկոտ, ինքնամփոփ եւ չնախաձեռնող: Աւելի լաւ է, որ անոր որոշ զգուշացումներ կատարէք, ուղղութիւն տաք, ի հարկին հետը մնաք, քան այդ հաճոյքէն զրկէք զինք:

Հայկական Տպագրութիւն

Հայկական տպագրութիւն կը նշանակէ հայերէն բնագիրներու (ինքնուրոյն եւ թարգմանական) տպագրական վերարտադրութիւնն ու բազմացումը: Հայկական տպագրութիւն են նաեւ այլալեզու հրատարակութիւններու մէջ հայերէն տպուած հատուածները: Յաճախ Հայկական տպագրութիւն կը նկատուի մեսրոպատառ ամէն մէկ տպագրութիւն (նաեւ հայատառ թուրքերէն, քրտերէն եւ այլն):

Հայկական տպագրութիւնը զարգացման 3 շրջան ունեցած է.

1. ***1512-1800 թուականները՝ հնատիպ գիրքի շրջան,***
2. ***1801-1920 թուականները՝ նոր շրջան,***
3. ***1920 թուականէն ետք՝ խորհրդային եւ սփիւռքահայ տպագրութեան շրջան:***

Հայերէն առաջին տպագիր բնագիրը 1475 թուականին Մայնցի մէջ լոյս տեսած Եոհան

Շիլտպերկըրի «Ուղեգրութիւններ» գիրքին մէջ (մի քանի գլուխ նուիրուած է Հայաստանին) զետեղուած լատինատառ «Հայր մեր» աղօթքն է: 1486 թուականին նոյն քաղաքին մէջ Պրայտենպախի հրատարակած գիրքերէն մէկուն մէջ տեղ գտած է Հայերէն փայտափորագիր այբուբենը, որ Մեսրոպեան տառերու առաջին տպագիր օրինակն է:

1771 թուականին Սիմէոն Ա. Երեւանցի կաթողիկոսը էջմիածնայ մէջ հիմնադրեց տպարան, որ 1772թուականին լոյս ընծայեց կաթողիկոսի «Զբօսարան Հոգեւոր» գիրքը, այդ Հայաստանի մէջ կատարուած անդրանիկ հրատարակութիւնն է: Այդ մէկով հայկական տպագրութիւնը՝ հաստատուեցաւ հայրենիքի մէջ: Տպարանի՝ տառերու ու պատկերներու պատրաստման գործին մէջ, մեծ աշխատանք կատարած է Յարութիւն էջմիածնեցին:

1772 թուականին հայկական տպագրութիւնը հաստատուեցած նաեւ Հնդկաստանի մէջ՝ Մատրաս, ուր 1794-1796 թուականներուն Յարութիւն Շմաւոնեան հրատարակեց առաջին Հայերէն պարբերականը՝ «Ազդարար» ամսագիրը:

WWW.AZTARAR.COM